

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Senovės Graikijos kultūra ir menas	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): asist. dr. Šarūnas Šavėla	VU Filologijos fakultetas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
auditorinė	Rudens semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: –	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): –

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas		
Šiuo dalyku siekiama ugdyti: - senovės graikų kultūros kaip reiškinių ir kaip mokslo disciplinos supratimą; kultūros tyrėjo kompetenciją: gebėjimą atpažinti senovės graikų kultūros ir meno reiškinius, kritiškai vertinti antikinės tradicijos tęstinumą Vakarų Europos kultūroje ir mene; tarpkultūrinę kompetenciją ir gebėjimą dirbti daugiakultūroje aplinkoje; - gebėjimą dirbti ir mokytis savarankiškai, taikant įgytas žinias praktikoje. Studijuojantieji turėtų išmokyti rinkti, analizuoti ir sisteminti informaciją iš skirtingų šaltinių, siekti atvirumo naujovėms ir laisvės nuo stereotipų; organizuoti savo darbą ir mokymąsi, pasirenkant tinkamas strategijas užduotims atlikti. - analitinį ir kritinį mąstymą: gebėjimą analizuoti, įžvelgti sąsajas ir vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.); - nusiteikimą mokytis ir siekti kokybės: gebėjimas vertinti kokybę ir nusiteikimas nuolat tobulėti.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Išklause šį dalyką, studijuojantieji:		
– įgis žinių apie senovės antikinę kultūrą ir meną; gebės išvardyti ir paaiškinti svarbiausius senovės graikų kultūros ir meno reiškinius; supras senovės graikų kultūros ir meno savitumą; mokės atpažinti pagrindinius graikų kultūros ir meno paminklus, antikinio gyvenimo reiškinius;	Tradicinės ir įtraukiamosios paskaitos su probleminio dėstymo elementais, aktyvaus mokymo(-si) metodai (grupės diskusija), vaizdo įrašų peržiūra, tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, analizė ir aptarimas, pranešimų rengimas ir pristatymas)	Egzaminas (atvirojo ir uždarojo tipo užduotys ir klausimai), rašto darbas, privalomos, seminarų ir papildomos literatūros skaitymas, darbas semestro metu.
– gebės analizuoti senovės graikų kultūros ir meno reiškinius, įžvelgti sudėtinės dalis ir ryšius tarp jų; suvokti graikų kultūros ir meno raidą,	Tradicinės ir įtraukiamosios paskaitos su probleminio dėstymo elementais, aktyvaus mokymo(-si) metodai (grupės diskusija), vaizdo įrašų peržiūra, tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros	

jos koreliaciją su vėlesnėmis Europos kultūromis;	skaitymas, analizė ir aptarimas, pranešimų rengimas ir pristatymas)	
– gebės taikyti žinias apie senovės antikinę kultūrą ir meną bendraudami (ne)oficialiose situacijose, dalyvauti diskusijoje ir reiškinius ir pagrįsti savo nuomonę; supras svarbiausias graikų kultūros, meno, architektūros sąvokas bei terminus; kritiškai vertinti informaciją apie senovės graikų kultūrą;	Aktyvaus mokymo(-si) metodai (minčių lietus, grupės diskusija, darbas grupėmis/poromis), vaizdo įrašų peržiūra, tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, analizė ir aptarimas).	
– bus pasirengę savarankiškai semtis žinių apie antikinę kultūrą: surasti, įvertinti ir susisteminti informaciją apie pasirinktą kultūros reiškinių / lankytiną vietą, parengti ir perskaityti pranešimą.	Tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, analizė ir aptarimas, vaizdo įrašų peržiūra, pranešimų rengimas ir pristatymas).	Rašto darbas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Įvadas. Graikų kultūros horizontai. Graikų kultūros ištakos. Graikijos kultūros fenomenas, jo reikšmė Vakarų Europos civilizacijai ir periodizacija. Kretos-Mikėnų, Egėjo salų kultūros ir Rytų kultūrų įtaka ikigraikiškajai civilizacijai, šių kultūrų simbiozė ir sankirta su indoeuropietiška kultūra.	4		2				6	2	Literatūros skaitymas: – Dalia Dilytė, <i>Senovės Graikijos kultūra</i> , p. 20–48. Vaizdinės medžiagos peržiūra, interaktyvios užduotys internete.
2. Demokratijos gimimas ir politinis gyvenimas. Demokratinės santvarkos atsiradimas ir raida; visuomeninis politinis gyvenimas „aukso amžiaus“ Atėnuose (eklesija, heliaija ir teismų sistema).	4		2				6	5	Literatūros skaitymas: – Dalia Dilytė, <i>Senovės Graikijos kultūra</i> , p. 50–78; – Herodotas, <i>Istorija</i> , 1.59–64. Vaizdinės medžiagos peržiūra, interaktyvios užduotys internete, medžiagos paieškos, atranka ir analizė, pasirengimas diskusijai seminarų metu: – Tukididas, <i>Peloponesiečių karas su atėniečiais</i> (2 knyga: <i>Periklio laidotuvių kalba</i>).
3. Graikų religija ir kultas. Svarbiausios pranašysčių bei kulto vietos (Delfai, Dodonė, Acheronto ir Amfiarajo, Trofonio orakulai); svarbiausios šventės bei misterijos (Panatėnijos, Dionisijos,	4		2				6	4	Literatūros skaitymas: – Dalia Dilytė, <i>Senovės Graikijos kultūra</i> , p. 145–167;

Eleusinijos, Karnėjos, Tesmoforijos); teatro kilmė ir vaidinimai, aukos ir aukojimai.								– Vilius Bartninkas, „Pilietinė tapatybė ir pamaldumas Platono <i>Istatymuose</i> “. Vaizdinės medžiagos peržiūra, interaktyvios užduotys internete, medžiagos paieškos, atranka ir analizė, pasirengimas diskusijai seminarų metu: – Hesiodas, <i>Teogonija</i> .
4. Kasdienybė ir buitis. Senovės graikų buitis ir papročiai (namai, apranga, papuošalai, maistas, šeima, vestuvės, laidotuvės, poilsis, pramogos, muzika); moterys antikinėje Graikijoje.	4		2				6	4 Literatūros skaitymas: – Dalia Dilytė, <i>Senovės Graikijos kultūra</i> , p. 125–144. Vaizdinės medžiagos peržiūra, interaktyvios užduotys internete, medžiagos paieškos, atranka ir analizė, pasirengimas diskusijai seminarų metu: – Aristofanas, <i>Moterys tautos susirinkime</i> .
5. Švietimas ir laisvalaikis. Senovės graikų švietimo ir ugdymo sistema (<i>kalokagathia</i>), fizinis ir muzikinis lavinimas, pirmosios mokyklos (<i>paidagogos</i> ir <i>didaskalos</i>); panhelėninės graikų sportinės bei varžybinės tradicijos olimpinėse, pitinėse, istminėse ir nemėjinėse žaidynėse.	4		2				6	3 Literatūros skaitymas: – Dalia Dilytė, <i>Senovės Graikijos kultūra</i> , p. 177–188. Vaizdinės medžiagos peržiūra, interaktyvios užduotys internete, medžiagos paieškos, atranka ir analizė, pasirengimas diskusijai seminarų metu: – Platonas, <i>Teagas</i> .
6. Graikų architektūra. Šventyklų tipai ir orderiai, svarbiausios orderių dalys. Žymiausios jonėninės ir dorėninės šventyklos. Atėnų akropolio architektūrinis ansamblis. Olimpijos, Delfų, Italijos ir Mažosios Azijos miestų architektūros paminklai.	4		2				6	4 Literatūros skaitymas: – Dalia Dilytė, <i>Senovės Graikijos kultūra</i> , p. 79–90, 195–236, 248–259. Vaizdinės medžiagos peržiūra, interaktyvios užduotys internete, medžiagos paieškos, atranka ir analizė, pasirengimas diskusijai seminarų metu: – Pausanijas, <i>Graikijos aprašymas</i> , in: <i>Dailės istorijos šaltiniai. Antologija</i> , p. 459–462; – Platonas, <i>Timajas</i> 47a–b; 48e–49a, 53e–54a.

7. Graikų skulptūra. Archajinio laikotarpio skulptūra; Klasikinio laikotarpio skulptūra: žymiausi skulptoriai ir jų kūriniai; skulptūrinis portretas; reljefinė skulptūra; Helenizmo laikotarpio skulptūra: Pergamo mokykla (Pergamo aukuro reljefai), žymiausios skulptūros ir skulptūrinės grupės.	4		2				6	7	Literatūros skaitymas: – Dalia Dilytė, <i>Senovės Graikijos kultūra</i> , p. 91–124; – Gombrich, <i>Meno istorija</i> , 3–4 skyriai. Vaizdinės medžiagos peržiūra, interaktyvios užduotys internete, medžiagos paieškos, atranka ir analizė, pasirengimas diskusijai seminarų metu: – Platonas, <i>Valstybė</i> , 6.509e–511e; – Ksenofontas, <i>Memorabilia</i> , 3.10.3–10.
8. Sparta ir spartiečiai. Visuomeninio ir kasdienio spartiečių gyvenimo skirtumai	4		2				6	6	Literatūros skaitymas: – Herodotas, <i>Istorija</i> , 1.65–68, 6.52–86. Vaizdinės medžiagos peržiūra, interaktyvios užduotys internete, medžiagos paieškos, atranka ir analizė, pasirengimas diskusijai seminarų metu: – Ksenofontas, <i>Apie lakedaimoniečių santvarka</i> ; – Senasis Oligarchas, <i>Apie Atėniečių santvarką</i> .
Rašto darbas								26	Literatūros skaitymas, medžiagos paieškos, atranka ir analizė, darbo rašymas.
Egzaminas								21	Pasiruošimas egzaminui
Iš viso	32		16				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Rašto darbas Studento savarankiškai ne auditorijoje rengiamas rašto darbas pagal vieną iš kurso metu pateikiamų, su seminarų medžiaga susijusių temų.	40 %	semestro metu, iki sesijos pradžios	Darbas vertinamas 10 balų skalėje: 10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Nėra faktinių klaidų, suformuluotas aiškus darbo tikslas ir atitinkamos išvados, darbo argumentuose atsispindi gilus ir neformalus dalyko išmanymas. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Nėra ar beveik nėra faktinių klaidų, suformuluotas aiškus darbo tikslas ir atitinkamos išvados, darbo argumentuose atsispindi dalyko išmanymas.

Rašto darbas atsiunčiamas iki sutartos datos prieš sesijos pradžią. Rašto darbo apimtis: 4–5 standartinių puslapių, arba 8000–10000 spaudos ženklų (<i>Times New Roman</i> 12 šriftu, pusantrinais tarpais tarp eilučių). Rašto darbą turi sudaryti įvadinė ir dėstymo dalys, išvados ir naudotos literatūros sąrašas. NB! Rašto darbe rekomenduojama naudoti žurnalo <i>Literatūra</i> citavimo strategiją.			8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Nėra esminių faktinių klaidų, suformuluotas aiškus darbo tikslas ir atitinkamos išvados, darbo argumentuose atsispindi dalyko supratimas. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai. Nėra esminių faktinių klaidų, ne visiškai aiškus darbo tikslas ar išvados, darbo argumentuose atsispindi tam tikras dalyko supratimas. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai. Yra nemažai ar esminių faktinių klaidų, neaiškus darbo tikslas ar išvados, darbo argumentuose atsispindi tam tikras dalyko supratimas. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Yra daug ar esminių faktinių klaidų, neaiškus darbo tikslas ir išvados, darbo argumentuose neatsispindi dalyko supratimas arba argumentai nerelevantiški. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Egzaminas Studento savarankiškai auditorijoje rašomas egzaminas, kurį sudaro uždari ir atviri klausimai iš paskaitose ir privalomos literatūros sąraše nurodytos literatūros ir medžiagos.	60 %	sesijos metu	Darbas vertinamas 10 balų skalėje: 10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95–100 proc. užduočių. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85–94 proc. užduočių. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75–84 proc. užduočių. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65–74 proc. užduočių. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55–64 proc. užduočių. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51–54 proc. užduočių. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Bartninkas, Vilius	2015	„Pilietinė tapatybė ir pamaldumas Platono <i>Istatymuose</i> “, <i>Literatūra</i> 57 (3), p. 7–15		https://www.zurnalai.vu.lt/literatura/article/view/9873/7696
Dilytė, Dalia	2007	<i>Senovės Graikijos kultūra</i>		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Herodotas (vertė Jonas Dumčius)	1988	<i>Istorija</i> (1.59–68, 6.52–86)		Vilnius: Mintis
Gombrich, Ernst (vertė Irena Jomantienė)	2014	<i>Meno istorija</i> (3–4 skyriai)		Vilnius: Alma littera
Murray P., Wilson, P.	2004	<i>Music and the Muses: The Culture of Mousikē in the Classical Athenian City</i>		Oxford University Press
Seminarų literatūra				
Aristofanas (vertė Audronė Kudulytė-Kairienė)	2022	<i>Moterys tautos susirinkime</i>		Vilnius: Žara

Hesiodas (vertė Audronė Kudulytė-Kairienė)	2002	<i>Teogonija</i>		Vilnius: Aidai
Ksenofontas	1925	<i>Apie lakedaimoniečių santvarka</i>		Loeb Classical Library 183 https://www.loebclassics.com
Ksenofontas	2013	<i>Memorabilia</i> (3 knyga)		Loeb Classical Library 168 https://www.loebclassics.com
Senasis Oligarchas (vertė Mantas Adomėnas)	2015	<i>Apie Atėniečių santvarką</i>		https://nzidiny.lt/project/2015-nr-4/
Pausanijas (vertė Vytautas Ališauskas)	2012	<i>Graikijos aprašymas, in: Dailės istorijos šaltiniai. Antologija, sud. Giedrė Jankevičiūtė, p. 459–462</i>		Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla
Platonas (vertė Jonas Dumčius)	2000	<i>Valstybė</i>		Vilnius: Pradai
Platonas (vertė Naglis Kardelis)	1995	<i>Timajas</i>		Vilnius: Aidai
Platonas (vertė Alius Jaskelevičius)	2014	<i>Teagas</i>		https://nzidiny.lt/project/2014-nr-1/
Tukididas (vertė Tatjana Aleknienė)	2018	<i>Peloponesiečių ir atėniečių karas</i>		https://nzidiny.lt/project/2018-nr-1/
Papildoma literatūra				
Bayliss, Andrew J.	2020	<i>The Spartans</i>		Oxford: Oxford University Press
Beck, Hans, ed.	2013	<i>A Companion to Ancient Greek Government</i>		Oxford: Blackwell
Boardman, John	1998	<i>Graikų menas</i>		Vilnius: R. Paknio leidykla
Havelock, E.	1963	<i>Preface to Plato</i>		Harvard University Press
Ogden, Daniel, ed.	2007	<i>A Companion to Greek Religion</i>		Oxford: Blackwell
Osborne, Robin	1998	<i>Archaic and Classical Greek Art</i>		Oxford: Oxford University Press
Osborne, Robin	2000	<i>Classical Greece</i>		Oxford: Oxford University Press

Aprašas atnaujintas
2025–04–18